

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

PREDPRIPRAVE ZA PODRAŽITEV PŠENICE SO V TEKU.

DVE TRETJINI PŠENIČNEGA PRIDELKA SA NAGROMADENI V ŽITNICAH NA DEŽELI.

Velebizniško časopisje sugestira, da so farmarji ustavili dovoz pšenice na trg.

Chicago, Ill. — Velebizniško časopisje je prišlo na dan z lepo pravljico, da so farmarji zahtevali in da nočejo več posiljati pšenice na trg. Žitnice in elevatorji so zvrhani v Kansasu s pšenico, železniški vozovi so prazni, ker nočejo vanje naložiti pšenice. "Zveza pridelovalcev pšenice" je izdala proklamacijo, da naj njeni člani ne prodajajo pšenice, dokler cena za bušelj ne pokaže skoraj na tri dolarje. V Kansasu je še 96,000,000 bušelj pšenice v žitnicah, ali dve tretjini pridelka v tej državi.

Iz love prihaja poročilo, da je farmarski biro izdal proklamacijo na farmarje, da naj drže svoje produkte proč od trga in naj od njih le toliko prodajo, kolikor potrebujejo za neobhodno za življenske potrebe.

Poleg tega poročajo, da je bilo kupljene nekaj pšenice za izvoz in zaradi tega je decembarska pšenica poskočila v ceni pri bušlju za enajst centov.

Kaj tole pomeni? Pšenica in drugi poljski pridelki so že v krepkih prekupčevalcev, mešetarjev in borzijanov in zdaj je treba te produkte držati proč od trga, da podeljuna spet kviško. Poročilo o farmarjih, ki drže pšenico proč od trga, dokler bo bušelj pšenice stal približno tri dolarje, služi mešetarjem, spekulantom in borzijanom le za ščit, da prikrijejo svoje manipulacije. Farmarji, ki lastujejo do sto šestdeset akrov, nekaj več ali manj sveta, so že zdavnaj prodali svoje pšenice. Zvožili so jo v žitne elevatorje, kjer so prejeli zelo nizko ceno, kajti rekli so jim takrat, da ni železnih voz. Od teh farmarjev, kakoršnih je največ v Ameriki, je pšenica pokupljena. Mogoče so farmarji, ki lastujejo velike farme, obsegajoče do tisoč akrov sveta, že so prosti dolga, pridržali pšenico doma, da jo kasneje postavijo na trg. Ali takih farmarjev je tako malo, da ne pridejo v poštev, kadar se govori splošno o farmarjih. Taki farmarji so to, kar so veleposelstniki in v starem kraju, ki tudi pravijo, da so kmetje, čeprav nekateri nosijo naslov grofa ali barona, kadar je treba odrediti v družbi z borzijani, mešetarji in spekulanti konzumente in prave kmete.

Velebizniško časopisje je pa zagovornik privilegiranih privatnih interesov in zato je prišlo v javnost z lepo pravljico, da kmetje ne marajo prodati več pšenice. Je že res, da kmetje ne marajo prodati pšenice, saj jo ne morejo, ker jo nimajo.

O tem ni dvoma, da se poljski pridelki kmalu podraže, velebizniško časopisje bo pa nadaljevalo s pesnico, da cene padajo življenskim potrebščinam in tako spodbujajo podjetnike, da trgajo mezo delavcem. Če taki dogodki ne odprto farmarjem in delavcem oči, da pravilno glasujejo na drugega novembra, tedaj naj farmarji in delavci nikar ne tožijo o hudih časih.

DELAVSKA BANKA V CLEVELANDU.

Cleveland, O. — Delavska banka, katero so ustanovili železničarji organizirani v Bratovščini lokomotivnih strojevodij, je dobila te dni poslovniše (charter) od državnega kontrolerja in otvori se 1. novembra. Glavneica znaša milijon dolarjev. Izvrševalni odborniški železničarske organizacije so razvneli banke. To je prva delavska banka v Združenih državah.

DRAGINJA, DOLAR IN POL DNEVA PLAČA, REVŠČINA, SAMOMOR ...

Chicago, Ill. — William Krause, 60-letni vdovec z otroci, je bil nočni čuvaj v neki tovarni. Zadnji turek zjutraj so ga našli mrtvega v kleti, v kateri je stanoval. Klet je bila napolnjena s plinom. Zraven njega je ležalo pismo, naslovljeno na njegovega brata, s kratko vsebino: "Dobival sem samo dolar in pol dnevne plače in s tem mi ni bilo mogoče živeti v teh časih, zato grem k svoji materi." — V Ameriki ni projektarijasta!!!

LLOYD GEORGE ŠE VEDNO MANEVIRAJE.

Konferenca med angleškimi rudarji in vlado se vleče za zaprtimi vratmi kot morskakača.

STAVKA TRAJA DALJE.

London, 27. okt. — Konferenca med odborom rudarjev in Lloydom Geomem, ki je pričela zadnji soboto, ko je vlada kapitulirala na ultimatu železničarjev, se še vedno vleče za zaprtimi durmi. Obe stranki sta menda obljubili, da bosta molčali, dokler ne bo stvar rešena, in tako se ne ve nič, kaj se godi za kulisami.

Da stvar ne gre lahko izpod rok, je soditi po tem, ker je preteklo že pet dni, ne da bi bil objavljen kak zaključek. Danes zjutraj se je raznesla vest, da so konferenčni ki naleteli na težko oviro in konferenca se morda razdere; druga vest pa pravi, da bo pogajanje danes končano z uspehom — za obe stranki. Za snovi se je razpisala vest, da so zmagali rudarji in da je zmagala vlada! Iz tega sklepa, da bo vsekakor sprejet kompromis, ki nekaj daje in jemlje obema strankama.

Gotovo pa je, da stavka ne bo končana ta teden, četudi se še danes sklene mir med rudarji in vlado. Konvencija delegatov Rudarske zveze mora ratificirati dogovor predno rudarji končajo stavko. Poroča se, da ima konvencija oblast odpoklicati stavko brez splošnega glasovanja, toda predno se to zgodi, pretečejo tri ali štiri dni in stavka se bo medtem nadaljevala.

Niža zbornica je večeraj popoldne sprejela izjemni zakon, ki je naperjen proti delavcem v slučaju generalne stavke. Po tem zakonu ima vlada moč proklamirati vojno stanje in mobilizirati prostovoljce. Poslanec delavske stranke so silito napadali predlogo, toda bili so v manjšini, da bi jo bili prepredili.

Stavkovni položaj je neizpremenjen. Pomanjkanje premoga je vedno večje in brezposelnost narasča.

POLICAJ TEŽKO RANJEN V BOJU S TIHOTAPCI.

Chicago, Ill. — Policaj Louis Woehr je bil obstreljen in težko ranjen v boju s tihotapci, ko so vlomili v neko klet, da poberejo iz nje žganje.

Pasanti na Sheffieldovi ulici so slišali ropot v kleti in pozvali so policajo. Prišel je Woehr, ki je šel pogumno v klet, ali naenkrat je v temi počil samokres in kroglja ga je zadela v ledje. Pridrhal je policijski voz z rezervami, tihotapci pa so že izginili.

DVA BANČNA BANDITA USTRELJENA, TRETJI OBSTRELJEN.

Colorado Springs, Colo. — Banditje so oropali banko v Elbertu, Colo. a še predno so banditje odnesli svoj plen na varno, so jim bili meščani za petami. Prišlo je do bitke, v kateri sta bila dva bandita ustreljena, tretji bandit pa težko ranjen. Ustreljenih banditov nihče ne pozna. Od meščanov in deputirjev ni bilo nihče ranjen.

SINFAJNOVCI OPUSTE ZRCALO DANAS-NJE DRUŽBE.

Tri žrtve so spametovale irske revolucionarje in drugi ne bodo sledili.

MACSWINEYEV POGREB.

London, 27. okt. — Donald O'Callaghan, podžupan iz Corka, ki zdaj prevzame mesto MacSwineya, je večeraj izjavil pred časnikarskimi poročevalci, da bodo irski sinfajnovci opustili orožje gladovne stavke. Izkušnja s tremi gladovnimi stavkarji, katerim bo sledilo devet žrtev v Corku, je pokazala, da Irci ne pridobijo ničesar s to samomorilno taktiko in bodo rajši uporabili druge metode v vojni proti Angliji.

O'Callaghan je prišel v London v družbi dvajsetih sinfajnovcev iz Corka, ki bodo spremlili MacSwineyev truplo na Irsko. Truplo odpeljejo iz Londona v četrtek predpoldne in v petek pride v Dublin, kjer se bodo v nedeljo vršile pogrebne ceremonije. Irci so organizirali pogrebne demonstracije po vseh mestih od Dublina do Corka koder bo vozil vlak s truplom.

Medtem javljajo iz Dublina, da se na Irskem nadaljuje guerilaska vojna. Vest o MacSwineyevi smrti je zela podžgala sinfajnovce in napadi na vojaške in policijske postojanke se ponavljajo z večjo furijo. Večraj so bile napadene barake v Tempu. Napad je bil odbit. Ravno tako je ponesrečil napad na vojaške barake v Tallowu, katerega se je udeležilo sto oboroženih mož, toda sinfajnovci so se umaknili šele po vročem boju. V Dublino je bilo aretiranih osem možikov, ki so se odpravljali na pot v London. Angleške oblasti sumijo, da omenjeni Irci morda nameravajo izvršiti kakšno masševalno dejanje v Londonu in zato so jih zaprli.

Minister za Irsko, Greenwood, je snoči izjavil v parlamentu, da ima Anglija vsega skupaj 49,000 vojakov na Irskem.

RUDARJI NA POLJU TRDEGA PREMOMA ZAHTEVAJO \$6 MINIMALNE MEZDE.

Philadelphia, Pa. — Zastopniki rudarjev na polju trdega premoga zahtevajo, da minimalna mezda rudarjev odgovarja 27-odstotnemu povznanju mezde rudarjev na polju mehkega premoga. Za rudarje, ki prejemanjo dnevno mezdo pa zahtevajo, da znaša minimalna mezda šest dolarjev na dan.

Komisija je priznala rudarjem le 17 odstotkov povznanja mezde, za rudarje, ki prejemanjo dnevno mezdo pa le \$4.20.

Premogovniškim podjetnikom je bilo povedano, če ne sprejmejo zahteve rudarjev, da bo stavka.

KRASNE RAZMERE.

Havana, Kuba. — Na tukajšnjih pomolih leži živež, vreden milijone dolarjev, in gnije, ljudstva pa plačuje življenske potrebšćine po vojnih cenah.

Položaj je tak, da hočejo nastopiti sanitarne oblasti in poskrbeti, da se spridena živila zmečejo v morje, ker gniloba razprostira strašen smrad in okužuje zrak.

Spekulacija je ustvarila tak položaj. Nenasitni spekulanti so importirali živež v upanju, da napravijo ogromen dobiček. Ko so pa spoznali, da padejo cene, če pridejo vsa živila na trg, ki so jih pripeljali parniki, so pustili živila ležati na pomolih, da tam gnijejo.

Res krasno so urejene razmere v današnji družbi. Živež gnije v ogromnih množinah na pomolih, siromašno ljudstvo pa strada, ker ga ne more kupiti zaradi visokih cen.

ZRCALO DANAS-NJE DRUŽBE.

PROFESOR PRODAJA KOLAČKE.

Poslovil se je od profesorskega poklica, ker ni mogel prehraniti svoje družine.

Chicago, Ill. — Profesor J. T. Nutall, ki je učil kemijo na Cranovem učilišču, ne uč več, ampak prodaja in razvaja kolačke. Učil je kemijo štirinajst let. Od teh štirinajst let je prebil na univerzi v Birminghamu osem let. V Chicagu je učil kemijo na treh srednjih šolah. V vojnem času je bil vrhovni kemičar v tovarni za granate.

Končno se je pa poslovil od profesorskega poklica in je postal navaden delavec. Zakaj?

Pustimo njega govoriti. Dejal je, ko so ga vprašali, zakaj se je poslovil od profesorskega poklica: "Zdaj trikrat več zaslužim kot učitelj. Jaz ljubim učiteljski poklic, toda imam štiri otroke, katere moram prehraniti in oblačiti. Da sem zaslužil za svojo družino življenske potrebšćine, sem učil podnevu in v večerni šoli. Podučeval sem tudi v poštinski šoli, mesto da bi počival. V neki čikaški bolnišnici sem delal v departmentu za X-zarke, seveda kot kemičar."

Odgovor profesorja Nutalla je tako jasen, zakaj se je poslovil od profesorskega poklica, da ne potrebuje prav nobene razlage. Njegov odgovor pa tudi pove, da sedanja družba pusti tiste v pomanjkanju, ki uče mladino in jo pripravljajo, da postanejo koristni člani človeške družbe.

GLASOVNICA, KI JO DOBE VOLILCI V TOREK, JE VELIKA PAPIRNATA RJUHA.

Chicago, Ill. — Glasovnica, ki jo dobe čikaški volilci in volilke v roke prihodnji turek, je največja, kar jih pomni zgodovina Amerike. Glasovnica meri 30x36 paleev in je podobna papirnati plahiti. Vsebuje enajst kandidatskih listin (tiketov); štiri zadnje kolone so prazne razun enega samega imena v vsaki koloni in papir za samo te prazne kolone stane \$75,000. Volilna komisija potrebuje 46 motornih avtomobilov za razvažanje glasovnic na vsa volišča v mestu. Socialistični tiket se nahaja v tretji koloni. Razen te rjube dobe volilci še dve majhni glasovnici, na eni so kandidati municipalnih sodnikov, na drugi pa razni predlogi lokalnega značaja, ki so na splošnem glasovanju.

SLOVENSKIM VOLILCEM V CHICAGU.

Glasujte proti vsem predlogom na takozvani "mali glasovnici" izvzemši dveh, ki določata, da ima Chicagu vboodbe petdeset okrožij (wards) in da je v vsakem okrožju le po eden alderman, ki se naj voli vsake dve leti. Zlasti priporočamo volilem, da glasujejo proti predlogu, ki se glasi, da ostane mestna postava za prihranitev dnevne svetlobe stalno in veljavni od sponladri do jeseni. To je postava bankirjev, ki koristi samo njim in nikomur drugemu, najmanj pa delavcu. Napraviti kriz v okvirju za besediico "NO".

Trst v vojnem stanju.

Rim, 7. okt. — Iz Trsta poročajo, da so vojaške čete okupirale mesto v nedeljo. Okupacija se je izvršila, ko je prišla vest, da namerava d'Annunzio vsak čas osvoboditi Trst in da se njegove bojne ladje že bližajo mestu. General Caviglia je zbral mestne uradnike in je speliral na nje, da naj bodo zvesti italijanski vladi in da se ne smejo ozirati na zapeljive besede d'Annunzija. — D'Annunzio je brzojavil z Reke, da nima namena izkreni svojih čet v Trstu.

FRANCOSKI FRANK PADA; KMALU JIH BO DVAJSET ZA DOLAR.

Pariz, 27. okt. — Tukajnji borzijani izražajo strah, da še pred Božičem pade frank tako nizko, da jih bo dvajset za ameriški dolar in sedemdeset za angleški sterling. Vrednost franka neprestano pada v zadnjih treh mesecih in danes stoji kurz: 15.60 za dolar in 54.29 za sterling. Francoski finančni pravijo, da je temu krivo zavlačevanje vprašanja nemške vojne odškodnine.

COLBY PRAVI, DA JE HARDING "BOLJŠEVIK".

Wilsonov državni tajnik pravi, da je republikanski kandidat poslal agenta v Moskvo.

HARDING ODGOVARJA, DA TO NI RES.

Washington, 27. okt. — Državni tajnik Colby je večeraj podal izjavo, v kateri pravi, da je prejel uradno brzojavko ameriškega komisarja v Rigi, ki se glasi, da je Warren G. Harding, predsedniški kandidat republikanske stranke, v zvezi z Washingtonom D. Vanderlipom, ki se je mudil v Moskvi pred nekaj tedni in kateri je prepotoval vse Sibirijo in evropako Rusijo. Pred par dnevi je prišlo poročilo iz Londona, da je Vanderlip v imenu sindikata ameriških kapitalistov sklenil pogodbo s sovjetsko vlado v Moskvi za izkoriščanje velikega dela vzhodne Sibirije.

Colby ni objavil dotičnega telegrama in Eige, pravi pa, da je v brzojavki omenjeno, da je Lenin rekel angleškemu plaatelju H. G. Wellsu, ki je pred kratkim obiskal Rusijo, da je Vanderlip agent senatorja Hardinga. Colby izvaja iz tega, da je Harding najbrž obljubil Leninu in gotovim ameriškim podjetnikom, da pripozna sovjetsko vlado v Rusiji, ako bo izvoljen predsednikom Združenih držav. Colby pravi dalje, da je zdaj dolžnost Hardinga, da pojasni, kaj je na stvari.

Voditelji republikanske stranke v Washingtonu pobijajo Colbyjevo izjavo in pravijo, da je to "trik Wilsonovih demokratov, ki se tik pred volitvami lovijo zadnje slamice in hočejo prikazati Hardinga kot prijatelja boljševikov." Marion, Ohio. — Senator Harding pravi, da ni še nikoli slišal o Vanderlipu in da nima nobenega agenta v sovjetski Rusiji.

Sovjetski kongres odobril mir s Poljsko.

London, 27. okt. — Iz Moskve poročajo, da je vsruski sovjetski kongres, ki zdaj zboruje v Moskvi, ratificiral preliminarno pogodbo za mir s Poljsko. Čiherin, poverjenik za zunanje zadeve, je pojasnil delegatom, da je Poljska odrekla pomoč baronu Vranglu na Krimu in se je tudi zavezala, da ne bo podpirala nobene protirevolucionarne akcije proti sovjetski Rusiji. Za te koncesije je morala sovjetska Rusija odstopiti Poljski precej teritorija. Mirovna pogodba s Poljsko je kompromis, toda ni slab kompromis, iz tega vzroka je Čiherin priporočal delegatom sovjeto, da ga odobre. To se je zgodilo.

Komunistična vlada v Litvi.

London, 27. okt. — Iz Rige poročajo, da je litvinska vlada podala ostavko zaradi krize v Vilno in na njeno mesto je stopila boljševiška vlada.

Mavri tepejo Špance.

London, 27. okt. — Iz Madrida javljajo, da so Mavri v ofenzivi proti četam generala Berenguerja v okolici Sheshuana v Maroku. Mavri silovito napadajo špance pozetje in špance čete imajo velike izgube.

NEKATERI TRGOVCI S PREMOM SO IZGUBILI POGUM.

UMAKNILI SO TOŽBE, ČES, DA NAJVIŠJE SODIŠČE ODLOČI PROTI NJIM.

Pomanjkanje premoga postaja akutno.

Indianapolis, Ind. — Trgovci, ki prodajajo premog na drobno, so napovedali boj do konca. Vložili so tožbe, da nima državna komisija pravico določati cene premoga in dobička za trgovce, ki prodajajo premog na drobno. Komisija je namreč določila, da imajo trgovci pri toni premoga dosti \$2.23 odškodnine, če je dostavilo stranki na dom. In ker se je ta vsotica zdela trgovcem premajhna, so vložili tožbe na sodišču.

Ali trgovci, ki so izjavili, da se bodo do konca bojevali proti odloku komisije, so pričeli izgubivati pogum in devetnajst trgovcev je umaknilo tožbe.

Zivezna komisija meni, da so trgovci zaradi tega umaknili tožbe, ker se boje, da bo okrožno sodišče izreklo, da ima živezna komisija pravico določati cene.

V nekaterih mestih Indiane so zaloge premoga zelo majhne in če pride nepričakovano hladno vreme, bodo stanovniki trpeli. Tako malo premoga še ni bilo na skladiščih kot letos, dasiravno v Indiani proizčujejo toliko premoga, da ga lahko izvozijo na tisoče in tisoče ton v druge države, ne da bi zaradi tega država Indiana trpela na pomanjkanju premoga. Očividno je, da je nekaj gnilega, kajti drugače je nemogoče, da bi bilo pomanjkanje premoga splošno. Zdaj ni nobenih tožb, da ni železnih voz, toda premoga vseeno ni na trg, dasiravno ga rudarji nakopujejo v Združenih državah okoli dvajset milijonov ton na teden, če delajo skozi ves teden.

Pametneje bi bilo, če bi profesionalni političarji povedali, zakaj ni premoga, mesto da govore o ligi narodov, pravi ljudstvo, ki je govorane o ligi narodov že sito do grla.

Nemci pomagajo Litvincem proti Poljakom?

Pariz, 27. okt. — Medzavezniška misija v Litvi poroča, da je zadnje dni na tisoče nemških vojakov, opremljenih z orožjem in s vsem drugim materijalom, prekorčilo mejo vzhodne Prusije in se pridružio Litvincem ob reki Niemen. Bati se je — poroča misija — da bodo nemški komunisti pomagali Litvincem, pognati Poljake iz Vilne, Suvalkov in Grodna. Drugo poročilo se glasi, da je francoska vlada poslala ostro noto Nemčiji glede te zadeve, toda nemška vlada je odgovorila, da ne more preprečiti prehoda nemških čet čez prusko mejo.

Kuba posvarjena, da morajo biti volitve poštene.

Havana, Kuba, 27. okt. — Kubanska vlada je bila opozorjena iz Washingtona, da se morajo predsedniške volitve na Kubi vršiti mirno in pošteno. Volitve se vrše prihodnji pondeljek. Ameriška vlada se ne zanima za notranje politične zadeve na Kubi, odgovorna pa je, da se volilni boj na otoku izvrši brez običajnih izgredov in pobojev.

Boljševiki okupirali Bokaro v centralni Aziji.

Bombaj, Indija, 24. okt. — Sem je prišlo poročilo, da so ruski boljševiki okupirali Bokaro, glavno mesto države s enakim imenom v centralni Aziji. Bokarski emir (kralj) je s 500 pristajali pobegnil čez mejo v Afganistan, ki meji z Indijo.

VREME.

Chicago in okolice: V petek jasno in gorkeje. Zapadni in južozapadni vetrovi.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vas, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2857 So. Lawdale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

Datum v oklepaju n. pr. (November 1-20) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite je pravočasno, da se vam ne ustavi list.

VOLILCI, STRNITE SVOJE VRSTE NA DRUGEGA NOVEMBRA!

Takega volilnega boja ni bilo v Združenih državah po končani državljanski vojni, kot je letos. Na eni strani sta stari stranki kot zastopnici reakcije, na drugi strani pa socialistična stranka, delavska farmerska stranka in "Nestransarska liga" kot predstavnice napredka, evolucije, razvoja človeške družbe v višje družabne oblike.

Kandidata starih strank govorčita ves čas o ligi narodov, ki ima s splošnim blagostanjem ameriškega ljudstva toliko opraviti kot mehanik z reševanjem duš, da ne bodo pogubljene. Liga sem, liga tje, to je pesem, ki jo lajnajo profesionalni političarji starih strank, kar je prileta volilna kampanja.

O nacionalizaciji železnic po Plumbovem načrtu ni slišati besede iz ust profesionalnih političarjev. Zastoj čaka ljudstvo, da spregovore profesionalni političarji o nacionalizaciji rudnikov ali nacionalizaciji industrije in zemljišč besedo, čeprav je nekoč Plumb izjavil, da je izdelal načrte za nacionaliziranje vseh produktivnih in distributivnih sredstev, ko so ga profesionalni političarji vprašali prav na farizejski način, če ima izdelan tudi načrt za nacionaliziranje zemljišč.

Če volilci vprašajo profesionalne političarje, kaj je s pomiloščenjem političnih jetnikov, tedaj molče, ali pa pridejo z odgovorom, ki ni odgovor. Tako je tudi z drugimi vprašanji, ki se dotikajo delavstva in kmetov. Lajna profesionalnih političarjev poje le eno pesem: Liga, liga in zopet liga. Pesem se vleče kot povest o "Steklem polžu in jari kači."

Le nekaj ni pogrešati pri njih. To so krepke psovke na socialiste in člane delavske farmerske stranke in "Nestransarske lige". Te znajo naslikati prav v živih barvah kot parklja za odrasčene ljudi.

Prihodnji terek pojde ameriško ljudstvo na volišče, da izreče svoje mnenje z glasovnico. Obžalovati je le, da niso socialistična stranka, delavska farmerska stranka in "Nestransarska liga" eno telo s skupnim programom, ker bi bil odpor proti reakciji veliko uspešnejši in učinkovitejši. Ta napaka, ki sedaj postoji, se je v nekaterih krajih popravila na ta način, da so vse tri struje napravile nekakšen dogovor, zaradi izvolitve državnega gubernerja, državnih uradnikov, poslancev in senatorjev v državno legislaturo, kongresnikov in kongresnih senatorjev. Kjer pa ena ali druga opozicijska struja upa, da sama izide kot zmagovalka iz volilnega boja, ni dogovora. Tam pojdejo tudi vsaka opozicijska struja sama zase v volilni boj na veselje reakcije.

V katerih volilnih okrajih in državah so bili izvršeni dogovori, je nam nemogoče povedati, ker je bilo takih dogovorov toliko izvršenih, da jih ni mogoče naštetih z detajli v kratkem članku. Vsak napreden volilec, ki je proti moderni delavski tlaki; vsak kmet, ki je proti temu, da odirajo njega in konzumenta prekupčevalci, verižniki in oderuhi raznih imen, naj se pobriga v svojem okraju, preden odide na volišče, kako mu je voliti, da ne bo svojega glasu oddal reakciji. Ali socialisti, člani delavske farmerske stranke in "Nestransarske lige" naj kot predsedniškega in podpredsedniškega kandidata volijo Eugen Debsa in Stedmana, da tako opozicijske struje pokažejo, da so edine in enih misli s svojo obsodbo reakcije.

Volilci strnite svoje vrste na drugega novembra! Pokažite, da je Amerika napredna dežela, ki gre nepretrgoma po poti napredka naprej, tako da lahko drugim ljudem služi za zgled.

Volilci! Oči vsega sveta bodo dne drugega novembra obrnjene na vas, kajti sestradano in tlačeno ljudstvo v Evropi in drugje pričakuje, da Amerika dne drugega novembra zopet pokaže, kot je večkrat pokazala v preteklosti, o čimur govori njena zgodovina z jasnimi in nepobitnimi dokazi, da Amerika koraka nevzdržema naprej po poti napredka, dokler se ne dosežejo take družabne razmere, da bo popolnoma odpravljeno izkoriščanje človeka po človeku, in odpravljena blagovna produkcija in distribucija za profit in nadomeščena z blagovno produkcijo in distribucijo za ljudske potrebe.

Volilci, strnite svoje vrste dne drugega novembra. Nihče naj ne ostane doma, ampak vsi na volišče, kajti od

vaših glasov je odvisna vaša usoda in usoda vaših otrok! Zapomnite si, da je politična demokracija vedno v nevarnosti, dokler ni uvedena tudi v industriji in poljedelstvu. Z drugimi besedami: Dokler ni dosežena socialna demokracija.

DOPISI.

West Frankfort, Ill. — Volitve

so pred durni in vse stranke pridno agitirajo za svoje kandidate. In med temi strankami tudi delavske politične stranke ne spijo in ne držijo roke križem, ampak pridno delujejo med ljudstvom in podučujejo ljudstvo, kako in katere kandidate naj voli drugega novembra.

Tudi v tujakinski okolici so vse stranke na delu in priznati moram, da so delavstvu sovražne stranke najbolj živahne, stranke, ki še niso za delavstvo naredile toliko dobrega kot je za hrbtom črnega. Toda tudi delavske politične stranke ne držijo roke križem, ampak pridno agitirajo med delavstvom. Še bolj bi pa bili vpešani pri naši agitaciji, ako bi nekateri slovenski listi, ki se oglašajo kot pravi delavski listi, ne izdali svojih rojakov.

Tako prihaja v našo naselbino tudi nek "Neodvisni dnevnik" zastopajoč interese slovenskega delavstva v Ameriki, ki prinaša na svojih straneh razne slike največjih nasprotnikov ameriških delavcev. Tak list, ki ne prvi strani s kričnimi črkami oglašuje, da je "delavski list zastopajoč interese delavcev" na svojih notranjih straneh pa oglašuje in priporoča najzagrnjene nasprotnike delavstva, se mi gnusi in sem bil in tudi bom vedno nasproten takim listom. To je izdajstvo prve vrste. In ta list je še celo razpisal nagrado za pridobivanje naročnikov, katero bodeta najboljšotovo dobila onadva močta, katerih slika prinaša Obžalujem dotično naselbino, da podpira tak list, ki ne zastopa svojih načel in svojega programa, kot je označeno na prvi strani. Takega lista ki se je prodal, ne more svedeti delavec podpirati in tudi ne more biti naročnik, ker s tem bi podpiral svojega največjega nasprotnika. — Toda, kaj se hoče, biznis je biznis in gesto takih je vedno, "priporoča, bom dotičnega, ki me bolje plača." In sleherni zavedni in politično organizirani delavec ne more biti naročnik na tak list, ki ne sledi dosledno svojemu začrtanemu programu.

Apeliram pa na vse slovenske delavce da naj se naročijo na list Prosveta, ki je edini slovenski dnevnik, ki se v resnici bori za delavske interese in ki je edini slovenski dnevnik, ki se v resnici bori za delavske interese in ki je neustrašeni zagovornik delavstva. In ravno tako tudi apeliram na vse slovenske delavce, da se naročite na edini slovenski socialistični list Proletarce. Ta dva lista sta v resnici zvesta zagovornika slovenskega delavstva v Ameriki, vsi drugi so se prodali za judežove groše.

Nadalje apeliram na vse slovenske volilce, da se udeležijo volitev drugega novembra polnočevno in da vsi oddaste svoje glasove kandidatom, katere so postavili politično organizirani delavci. Ne oddajte svojih glasov kandidatom starih mesečanskih strank. — Ant. Mravljje.

Star City, W. Va. — V zadnjih časih rovi obratujejo tukaj s polno paro in delati moramo, kolikor nam le pripuščajo moči.

Tukaj se sedaj veliko govori o prihodnjih volitvah in akoro vsa govornica je osredotočena okrog Hardinga. Ne vem ali je ta kandidat v resnici najboljši izmed vseh drugih, ki so na volilni listi. Jaz ne verjamem dosti in udeležil sem se že več predsedniških volitev, toda še nikdar nisem oddal svojega glasu kakemu delavskemu nasprotniku in tudi sedaj ne bom. In ravno tako opozarjam tudi vse rojake, ki ste državljani in ki imate volilno pravico, da se udeležite polnočevno prihodnjih volitev in da oddaste glasove kandidatom, katere so postavili politično organizirani delavci. Rojaki, pomislite nekaj let nazaj, ko je bil Roosevelt za predsednika leta 1907 in 1905, kakšne čase so imeli delavci v Ameriki. Resnica je, da ni bila taka draginja, toda zasluga tudi ni bilo nobenega. Oddajte glasove kandidatom, o katerih ste prepričani

da bodo zastopali interese delavstva, in ti so le kandidati, ki prihajajo iz naše srede. Ne oddajte pa glasov kandidatom, ki bodo zastopali samo velike korporacije, ki nas vedno huje zatirajo. Rojaki, ne pustite se prelesti in omamiti od lepodonečih fraz in mamljivih obljub. Oddajte glasove kandidatom, katere so postavili politično organizirani delavci. — Poročevalce.

Chisholm, Minn. — Kot drugod, tako je tudi pri nas volilna agitacija v polnem tiru. Kapitalistično časopisje hvali in kuje v zvezde svoja izvoljena. V potu svojega obraza se trudi, kako da bi pokazalo navadnemu ljudstvu fazliko med rep. in dem. stranko. Stvar sicer ni lahka, kajti svetu nekaj dokazati, kar ne obstoja, razven po imenu; to potujejo njihova lastna dela zadnjih par let oziroma kjer koli se je delavstvo politično organiziralo in nastopilo svojo lastno pot, je res težko. Vsaj tako nam spričujejo kraji kot na primer New York, Milwaukee, N. Dakota, itd.

Gospoda Hardinga in Cox se z vsem svojim ponosom vezita od enega konca Amerike do drugega ter grmita eden proti drugemu, z velikim trudom lica različnih važnih vprašanj, ki se tičejo dobrobita ameriškega ljudstva. Kot sejmarnja ponujata svojo kramo, poleg tega se pa spretno ogibljeta resnično važnih in perečih vprašanj ki bi ljudstvo, posebno delavsko ljudstvo, zanimala in so zanj vitalnega pomena. Delavstvo pred vsem zanima, kako se bo odpravila neznanca draginja, kdaj mu bodo zopet vrnjene ustavno zajamčene pravice, koga svoboda govora, tiska in mirnega zborovanja. Vprašanje socializiranja raznih javnih naprav kot n. pr.: železnice, rudokopov, paroplovne, žitne, starostnega zavarovanja in celo vrsto drugih problemov, koga rešitev in uveljavljanje bi bila vresnici na korist delovnemu ljudstvu zanima ljudstvo. Toda mesto teh vprašanj se pa obujeta s spakom porojenim v Parizu, krcenem z "ligo narodov", katero so poklicali v življenje mogotci in finančni interesi imperialističnih držav.

Pametnemu človeku se vsa ta igra kapitalističnih političarjev vidi smešna-otročja. Saj ni treba kot pogledati v zgodovino, pa smo na jasnem, da ni popolnoma nobene razlike, pa naj zmaga Harding ali Cox. Sistem kapitalističnega izkoriščanja bo ostal nedotaknjen. Njima je zato, da ostane nedotaknjena "sveta" privatna lastnina proizvajalnih in raspečevalnih sredstev. To se seveda v redu, kdo naj bi se ukvarjal s takimi stvarmi. Radi tega pač naši kapitalistični glasovniki ne bodo dobili sivih las v glavo.

Tukaj v Minnesoti je volilni boj v glavnem med strankama republikansko (Steel Trust) ter Farmer-Labor Party. Prvim stoji na čelu J. A. O. Preus. V primarni kampanji je bilo tudi naše mesto toliko "srečno", da je imelo priliko slišati tega možaka, ki je pravi tip vsega, kar je nazadnjaško. Govoril je nekako 20 minut, toda mislite, da nam je povedal kaj o svojih oziroma svoje stranke principih in načrtih za dobrobit ljudstva, kaj je, ampak cel njegov govor je bil le ostudni napad na voditelje farmerjev in delavcev, kateri niso po njegovi sodbi drugega kot "bunch of bolsheviks and socialists", ki nam hočejo uničiti dom, vero, in bog naš varuj. — vplejati hočejo "prsto ljubezen", vsaj tako nekako so začeli v Severni Dakoti. Toda pomislite, človeštva, zakone, ki jih je sprejela farmersko-delavska vlada v tej "nebrečni" državi, je potrdilo najvišje sodišče Zd. Držav (U. S. Supreme Court) o tem je z. Preus spretno molčal. Hudirja menda so pa tudi člani višjega sodnega zbora že sami boljševeki ali kaj. Tudi o Rusiji je vedel z. Preus menda več kot Lenin in Trockijs sama. In to hočejo vpletati ti vražji kmetavzarji in delavci tudi pri nas. Oh ti uboga Minnesota, kaj te čaka, če zmaga goje ti ljudje. Ne z argumenti, njih! Kaj argumenti, gojnitec-p

blata to bo ugonobilo vse njihove bestialne načrte, that's all. S tem se kapitalistične stranke bojujejo proti vsem, ki streme za tem, da se zboljša položaj navadnega ljudstva.

Na čelu proti tem reakcionarnim silam stoji kandidatje organiziranih delavcev in farmerjev ki bodo označeni na glasovnici kot: "Independent" in "Farmer-Labor." Sicer bo tudi demokratična stranka imela svoje kandidate, to le valed tega, da mogoče pomaga reakcionarnim silam do zmage proti delavstvu in farmerjem. Kajti v podobnih slučajih stare stranke, kaj rade pozabijo na svoj "label."

Socialistična stranka, ki je po zadnjem razkolu, prošlega leta zelo oslabiljena, je tudi postavila svoje kandidate. Pri nominiranju je več sodrugov odklonilo nominacijo, to valed razloga, ker so se organizirano delavstvo in politično akcije, bi bilo neumestno politično akcije, bi bilo neustavno cepiti delavske sile na volilni dan zmage. Večina sodrugov ni upoštevala njihovih nasvetov in tako je stranka v Minneapolisu postavila svoje kandidate in tako se bodo zopet cepile delavske sile, kar zna povzročiti zmago najbolj reakcionarnim silam v državi. Kajti z zmago republikanske stranke bo Steel Trust popolnoma v sedlu in kaj ima delavstvo pričakovati od teh temnih elementov si vsak inteligenten in posebno še organiziran delavec lahko sam izračuna. Moje odkritosrečno mnenje je, da bi morali vse naše sile zediniti proti reakcionarnemu navalu kapitalističnega razreda. Posebno še, kdor se zaveda kaka gonja se pripravljajo proti organiziranim delavcem. V Minneapolisu so zaprti štirje delavski zapužniki, vsak na šest mesecev, ker so pripravili bojkot proti Wonderland gledališču in s tem kršili sodno prepoved (injunction). Podjetniške organizacije čimdalje brezobzirneje nastopajo proti delavskim organizacijam, njihov cilj je "odprta delavnica". Strokovne organizacije se morajo uničiti skoz in skoz, to je njihov načrt v glavnem. Za ta napad hočejo seveda imeti oboroženo silo države na svoji strani. Mameluka na gubernerskem stolcu, ki bo vedno pripravljene stati na strani kapitalističnih interesov v državi. Da strokovno organizirano delavstvo ne bo reklo "bogolnaj", zato se lahko razume in proti tem bo seveda uposliti oboroženo silo države, da se potlačijo delovski glas v tem slučaju. Pripravljajo se kanasški protistrajkovni zakon in še več takih "priboljškov" se o-beta delavstvu, ako zmaga Steel Trust v teh volitvah. To so torej vzroki, ki so privedli organizirano delavstvo in farmerje do odinosti v tej kampanji, da organizirano delavstvo kakor tudi neorganizirani tovarski nastopijo enotno na volilni dan 2 novembra. To je seveda, kar se tiče državnih volitev za Minnesoto. Kandidatje farmerjev in delavcev so v glavnem: Za gubernerja: Henrik Shipstead. Za Lutenant gubernerja: George H. Mallon. Za Attorney general: Thomas V. Sullivan. Z sodnika najvišjega sodišča: George L. Siegel. Kandidatje bodo označeni na glasovnici kot že zgoraj omenjeno.

Vsa druga stvar je, kar se tiče predsedniških kandidatov. V tem oziru apeliram na slovenske volilce, da oddajo svoje glasovnice Sodrugu Evgen V. Debsu in Seymour Steadmanu in ostalim socialističnim "elektorjem države Minnesote, ako želite dobro sebi in svojim družinam. Kot je letos opažati je več zanimanja za predsednika socialistične stranke kot v kateri prejšnjih kampanj. Kandidat Farmer-Labor Party za predsednika P. P. Christensen, kot se čuje menda sploh ne bo na glasovnici, ker so njegovo kandidaturu baje prepoznano naznanili na tozaderni urad. Koliko je na tem resnice, ne vem. Pa bilo, kako bilo. Zavedno delavstvo bo glasovalo za socialističnega kandidata pri predsedniških volitvah. Za Debsa, moža, ki je vse svoje življenje preživel v boju proti kapitalističnem sistemu, ki se danes nahaja v zaporu, ker ni hotel zatajiti svojega prepričanja kot nasprotnik zadnje svetovne vojne, in ki bi bil lahko danes prost, ko bi hotel ukloniti svoj tilnik na željo gospodoma v Washingtonu in prositi za pomiloščenje. Delavci vsi na plan na volilni dan, naredimo naskok na kapitalistični sistem z glasovnico! Nakopičimo štiri milijone socialističnih glasov za socializem v Ameriki.

Med tukajšnjimi rojaki je opaziti precejšno zanimanje za soe. stranko zadnje čase. Kot se čuje, se deluje nato, da se zopet reorganizira socialistični klub. Da nam je isti potreben, menda ni treba še posebej naglašati. Dokaz zato je ravno sedanja volilna kampanja. Koliko več propagande bi se lahko naredilo, ko bi imeli tu močno socialistično organizacijo, tako pa vsa stvar leži na rokah par posameznikov, ki so pripravljene žrtvovati svoj prosti čas in denar za socialistično stvar.

Delavci združimo svoje sile! Organizirajmo se strokovno in politično, kajti le potom svojih močnih organizacij lahko računamo na uspešen boj in končno zmago delavstva nad kapitalizmom.

Chas. Pogorelec.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

A. M., Collinwood, O. — Zazelenega pojasnila ne moremo dati, ker nismo nobeni izvedenci o tem. Obrnite se za pojasnilo na trgovsko in obrtno zbornico (Chamber of Commerce) v Clevelandu.

Milwaukee, Wis. — F. S. E. Žal, da je za to izdajo prepozno, torej izide v prihodnji sredini izdaji. Pozdrav!

ZADNJI POZIV.

Chicago, Ill. — Polnoč je minila in kazalec na uri se je pomikal počasi naprej proti jutru, ko je nenadoma prišel klic za policijsko pomoč, ker dva neznanca ugrožata dva ženski a samokresom blizu saluna šte. 2200 Severne zapadne ulice. Saržent Marpool je ravnokar poslal policaje na patroljo in skočil je sam v družbi dveh drugih policajev na policijski voz. Ko se je policijski voz približal Frankfortovi ulici, so ugusnili luči. Policaji so izstopili. Marpool je šel z enim policajem na eni strani ulice, na drugi je pa stopal njihov tovariš. Policaji so se plazili v temi ali na vogalu je svetilka razlila svojo bledo svetlobo prek policijske zvezde in svetlih gumbov. V temi je zakričala neka ženska in počila sta dva strela.

Marpol je padel, segel je po svojem samokresu, toda vstati ni mogel več. Svojemu tovarišu je pa dejal: "Po meni je, ne povej moji soprogji." Marpoolova tovariša sta prodrala naprej v temo in odgovarjala na strele. Naenkrat so strela utihnili od nasprotni strani, na lice mesta je prišel policijski tajntant T. Cullman s svojim moštvom. Hitro so obkrožili ves blok in ko so dospeli še dlektivni iz bližnje policijske postaje je policijski kordon postal tako gost, da je bilo morilecem skoraj nemogoče uiti.

Policija je oddala tucat strelcev a v odgovor sta padla samo dva strela. V tem trenutku je prišlo pokati okoli vogala Cromwellove in Coyneve ulice in glas je prišel, da sta morileca v pasti. Toda sporočila o morilcih v pasti je bilo prezgodaj.

Marpoola so prepeljali v bolnišnico, kjer je kmalu podlegel rani.

POLICIJA PREISKUJE MISTRIJOZEN UMOR.

Washington, D. C. — Na česti, približno pol misle proč od Aleksandrije in v gorovju so našli umorjenega Frank M. Scanlanda iz Louisville, Ky. Lobanjo je imel na dveh krajih razbito. Scanland je služil kot major v ameriški aradi na francoskem bojišču.

Policija zdej preiskuje umor, da dožene morilce.

BANDITSKA TOLPA ZA OMERENEM.

Chicago, Ill. — Detektivni so a-retirali tolpe avtohanditov, sestojajo iz osem banditov in dveh banditk. Štirje banditje so bili spoznani od štirinajstih oseb, ki so bile od njih opance. V aferi sta spletena tudi dva salurnarja, pri katerih so našli samokrese in precejšnjo zalogo nabojev. Po imenih je soditi, da so banditje angleškega in italijanskega reda.

PREISKAVA PROTI TIHOTAPCEM V NOVEM STADIJU.

"MIKE DE PIKE" ARETIRAN.

Z njegovo aretacijo upajo razvzljati pravljico o tatvini zganja na \$125,000.

Chicago, Ill. — "Mike de Pike" — Heitler, kraljček zganjarskega tihotapskega krožka, se je podal zveznim oblastim. Zvezni deputiji so ga iskali zaman skozi štiri in dvajset ur, naenkrat je pa "Mike de Pike" sam prišel v zvezno postlopie in se podal.

V zganjarskih tihotapskih krogih je njegova predaja napravila velik strah, kajti "Mike de Pike" je poznan v človeških nižinah, da rad izda druge, da tako reči sebe kazni.

Zvezno državno pravdnstvo se še ni odločilo, kakšne korake podvzame, da razkrije zganjarski tihotapski krožek, h kateremu pripadajo tudi vplivni profesionalni političarji starih strank.

Prva pot je, da gre državno pravdnstvo pred zveznega sodnika Landisa in zahteva, da so pred sodišče povabljeni s sodnijskim vabilom javni uradniki, po-pleteni v zganjarsko afero. Če se to zgodi, bi bil učinek ta, da preiskavo vodi zvezni sodnik.

Druga pot je, da se sezove izredna zvezna veleporota, kateri se predlože fakti in se zahteva od nje, da tako hitro izdela obtožnice, ko je mogoče.

Tretja pot je, da se vsa zadeva izroči sedanji zvezni veleporoti in da se zadeva razvije naravnim potom.

Odločeno še ni, katero pot bo hodilo državno pravdnstvo. Slišijo se glasovi, da se za "Mike de Pike" določi tako visoko porokstvo, da se ne bo moglo položiti. Njega bodo pa oblastveni organi držali zunaj mesta, dokler traja preiskava in niso vsi fakti znani državnemu pravdnstvu.

V Chicagu je bilo izvršenih veliko tatvin, pri katerih so tatovi ukradli za sto tisoče dolarjev zganja. S to preiskavo upajo priti na sled manipulacijam tihotapcev, ki so včasih z navidezno tatvino zmešali sled, da niso prohibicijski uradniki vedeli, kam je bilo odpeljano zganje.

PROHIBICIONISTI SO IZKOPALI BOJNO SEKIRO PROTI TOBAKU.

Fanatične ženske so izstrelile prvi top v znamenje, da boj proti tobaku pričeneja.

Boston, Mass. — Zgodilo se je tako, kot so pripovedovali ljudje, ki si ne dajo ukazovati od drugih ljudi, kako naj mislijo. Ti ljudje so s avariz predpovedjo opojnih pijač iz enostavnega razloga, ker bo zrastle prohibicijski fanatikom greben, če se uvede prohibicija za opojne pijače, in bodo najprvo zahtevali prepoved tobaka, in kadar to dosežejo, pa še druge reči. Po mnenju prohibicijskih asketov se mora ves svet spreobrniti v hišo pokore, kakor so je nekoč zarisali fanatični kvekerji, ki so rekli, da je velik greh, če človek v nedeljo poljubi svojo ženo.

Potomeci nekdanjih fanatičnih verskih sektašev so večinoma naseljeni na vzhodu, drugi so pa raztreseni križem Združenih držav. Zategadelj je popolnoma logično, da je bil prvi strel proti tobaku oddan v Massachusettsu, v državi, v kateri so imeli nekoč smrtno kazen za "čarovnice," v kateri so bili naseljeni kot prvi naseljeniki najbolj fanatični verski sektaši, kot pripoveduje zgodovina.

tobaku, kakršen se je vršil proti obojnim pijačam.

Take izjave sicer napravijo na pametne ljudi vtis, da v Ameriki ponekod igrajo uloge v javnosti osebe, za katere je najprimernejši prostor norišnica, ali teka sodna ne obvaruje ameriškega ljudstva pred nasilnim fanatikom. Proti takim fanatikom je treba tačaj nastopiti s podukom tako obzirno, da se iz njihovih prvih prizadevanj nauče, da ne bo uspehov.

Prohibicionisti so pred uvedjenjem prohibicije pripovedovali, da so opojne pijače krive, da delavci žive v slabih razmerah in da so opojne pijače mati vseh hudodelstev.

Dve leti imamo uveljavljeno prohibicijo, toda položaj delavcev se ni spremenil. Hudodelcev je pa danes več, kot pred uveljavljenjem prohibicije. V velikih mestih so umori, cestni in bančni ropi nekaj vsakdanjega. Kolone velikomestnih častnikov so zdaj napolnjene z vestimi o vdomih, ropih in umorih, kakor da so velika mesta brez policijskega varstva.

Zdaj, ko so prohibicionisti pričeli z agitacijo proti tobaku, bodo ljudstvu lagali, da je tobak kriv, da delavci žive v slabih razmerah. Tobak je kriv, da se množijo hudodelstva itd. In kadar bodo prohibicionisti dosegli prepoved tobaka, prično grmeti proti kavi, čaju, mesu itd., dokler ne bo določeno za delavca, da se žene na pašo in tam napase travo, drugo jutro pa pride zopet v tovarno, da gara za njegove izkoriščevalce, ki zapravljajo denar v tujemskih letoviskih. Kadar se bo delavec s svojo družino pasel na pašniku kot živina, takrat mu ne bo treba plačevati mezde in po mišljenju prohibicijskih fanatikov bo rešeno socialno vprašanje.

KROJAČ PRETEPEL DVA BANDITA.

Chicago, Ill. — Sam Goodman, krojač, je sedel v svoji delavnici in šival. Bil je miren človek, tako miren, da so mu sosedje dali ime "miroljubni" Sam. Nenadoma sta vstopila dva mlada, močna moza. Vprašal ju je, kaj želita in zapustil je svoj sedež. Skomignil je z rameni in dejal prišlecima, da ima fino volneno blago in da njima napravi obleko po pet in trideset dolarjev.

"Ne norčuj se iz naju, stari-na," je resno rekel najbližnji prišlec, "tvoj denar hočemo, dvignj roki," in zažugal mu je s samokresom.

"Gospodje, nikar ne streljajte, saj vama dam vse," je rekel krojač.

Bandita sta se sirovo zarezala in bližnji bandit ga je udaril s samokresom po glavi.

Stari krojač se je opotekel, po njegovem obrazu je pritekla kaplja krvi, takoj druga, tretja itd. Zasvetile so starčeve oči in zakadil se je v bandita tako nepriskovano in s tako hitrico, da je oba podrl na tla. Nastal je ropot, ki je privabil korporala Albert G. Younga v delavnico. Videl je starca skakati po dveh postavah na tleh, z njegove glave mu je pa tekla kri. "Prosim, pokličite policijo," je starce nagovoril vstopilšvega korporala, "kajti dokončati hočem s temi zvermi."

In ko je dospel poltijski voz s postaje na Harrisonovi cesti, je "miroljubni" Sam zopet šival, tam na tleh sta pa čepela kot snop pretepena bandita, ki sta dejala, da se pišeta Jack Shaw in Claude Udvin. Poltija je njima preskrbela brezplačno stanovanje in hrano, kajti odpeljala ju je v svoj hotel z zamreženimi okni.

POVIŠANA VOZNA POTREJENA NA SODIŠČU.

Springfield, Ill. — Najvišje državno sodišče je izreklo, da ima državna komisija pravico določiti vozno nadulčne železnice. S tem je povisana vozna potrjena. Mogoče to potrdilo spametuje ljudstvo v Illinoisu, da ne bo glašovalo za kandidate starih strank dne drugega novembra.

Inozemstvo.

Meščanska revolucija v Boliviji. Buenos Aires, 26. okt. — Semkaj je dospela vest, da je v Boliviji izbruhnila meščanska revolucija.

Nemški častniki, ki prodajajo submarinske tajnosti, zaprti. Berlin, 27. okt. — Nemška vlada je ukazala zapreti več bivših mornariških častnikov, ki so obtoženi, da nameravajo prodati tujim vladam tajnosti mehanizma nemških podmornic.

733,000 delavcev brez dela v Nemčiji. Berlin, 27. okt. — Vlado delodobavni biro poroča, da je danes 733,000 delavcev in delavk brez dela v Nemčiji, od teh je 150,000 v Berlinu. Minister za delo je mnenja, da bo število brezposelnih kmalu naraslo na tri milijone.

Grški parlament odloči, da li bodo imeli Grki še monarhijo ali republiko. Atene, Grčija, 27. okt. — Ministrski predsednik Venizelos je izjavil, da naj ljudstvo odloči o bodoči obliki grške vlade. Volitve za novi parlament se vrše 7. novembra in zbornica bo potem sklenila, da li ostane Grška monarhija ali se proklamira republika.

Obrežen prevzame predsedništvo Mehike 1. decembra. Mexico City, Mehika, 27. okt. — Poslanska zbornica je zaključila, da novi predsednik Mehike prevzame službo 1. decembra.

Rudarji v Nemčiji v stavkovnem gibanju za nacionaliziranje rudnikov. Berlin, 26. okt. — Rudarji v okrožju Ruhra bodo iskorištili rudarsko stavko v Angliji in pritiskali na nemško vlado za nacionaliziranje rudnikov. Danes se vrši konferenca rudarskih zastopnikov v Bochumu in spetlet je bil predlog, da voditelj rudarjev takoj predlože vladi novo mezdno lestvico, ki mora stopiti v veljavo do 1. novembra. Rudarji groze s stavko. Stavka nemških rudarjev bi spravila vlado v Berlinu v največjo zadrego, kajti po tem ne bi mogla izvažati obljubljenega premoga v Francijo.

Alijanca proti sovjetski Rusiji. Berlin, 26. okt. — Iz Varkavé poročajo, da so Poljska, Finska, Ogrska in Rumunska sklenile triletno defenzivno alijanco proti sovjetski Rusiji.

Japonska ne zmanjša armade, dokler Američani ne stopi v ligo narodov. Tokio, 26. okt. — Iz vladnih krogov javljajo, da Japonska ne misli na zmanjšanje svojih oboroženih sil toliko časa, dokler Združene države ne stopijo v ligo narodov.

Protisovjetska zarota odkrita v Odesi. London, 26. okt. — Brezlične brzojavka iz Moskve se glasi, da so sovjetske oblasti prijele 300 zarotnikov v Odesi; 76 zarotnikov je bilo obsojenih na smrt. Zarotniki so bili v zvezi z Vranglom.

Gibanje italijanskih militaristov proti Jugoslaviji. Rim, 26. okt. — Socialistični organ "Avanti" je razkril militaristične spletke, ki se pletejo med italijanskimi imperialisti za ugrabljenje Reke in Dalmacije. Zapleteni so bivši ministrski predsednik Orlando, Gabriel d'Annunzio, podadmiral Thaon de Revel, bivši šef mornarice, podadmiral Millo, poveljnik vojnega brodogoja v dalmatinskih letkah, general Giardina, član vrhovnega vojnega sveta, general Badoglio, general Cavaglia, bivši šef generalnega štaba, bivši minister Nava in več nacionalističnih poslancev v parlamentu. Vsi ti so se dogovorili, da naj vidijo, da ostane tri generacije sedanji status quo na Reki in v Dalmaciji, kakor pa

da bi Jugoslavija dobila kakšno koncesijo. — V slučaju, da italijanska vlada popusti napram Jugoslaviji, tedaj bodo omenjeni zarotniki pričeli z naltarističnimi operacijami. Trst, Zader in Pulj bodo njihova oporišča in upajo, da dobe milijon mož pod orožje. Zarotniki nameravajo zahtevati, da kralj Zeanfe d'Annunzija, generala Giardina in podadmirala Revela v kabinet, ako pa tega ne bo hotel storiti, tedaj mislijo zarotniki proklamirati republiko z najradikalnejšimi reformami. "Avanti" piše, da omenjeni načrt se izvede takoj čim zarotniki prejmejo vest, da je vlada v Rimu dala kakšno koncesijo Jugoslaviji.

RADA BI IZVEDELA. Kje se nahaja AGNES POJE, po domače Ardegovata Nežka, občična Hrastovec, fara Studenice, pri Poljanah na Spodnjem Stajerskem (omozena Gaberjan). Slišala sem, da je nekje v mestu Milwaukee, Wis. Cenjene rojake in rojakinje uljudno prosim, ako ve za njeno bivališče, da mi to naznani, za kar hom zelo hvaležna. Ako bo pa sama čitala ta oglas, naj se mi nemudoma prijavi na moj naslov: Margareta Gaberjan, R. R. 3, Box 102, Columbus, Kans. (Adv. Oct. 28)

POTREBUJEMO. Strojarke delavce za delo na svinskih kozah. Dobra plača. Oglasite se pri: SUPERIOR TANNING CO., 1254 West Division St., Chicago, Ill.

FRANOSKA ČRTA "COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE". Naravnost v Hamburg. Parnik Niagara odpluje Nov. 10. Kabine in tretji razred na razpolago. Plačite tja urad družbe: 10 State Street, New York, N. Y.

JAVNA ZAHVALA. Slavonje Immigrant Bank New York, N. Y. Spoštovani prijatelji: Danes sem prejel vložno kučičico Belgradske Zadruga, kateri sem po Slavonje Immigrant Banki poslal "brad dobrim mesecem 9124 dinarjev in vidim da je cela zadeva najlepše urejena. Zato Vašo Banko najtopleje vsem bestalim rojakom priporočam in želim, da se vsi brez izjeme v denarnih posiljativah na njo, obračajo, kjer bodo bratsko posluženi.

Vaš Milan Boban, box 47. Dietz Wyo., dne 4. oktobra 1920. Oct. 28.

AVSTRILJSKI VOJAKI. Moški, ki so bili vojaki v avstrijski vojski za časa svetovne vojne, sedaj lahko pridejo iz Jugoslavije v Ameriko, če vam napravi tomedevne prošnje in druge potrebne listine.

MATIJA SKENDER javni notar za Ameriko in stari kraj. 5227 Butte Str., Pittsburgh, Pa. On vam jamči, da pride oseba, ki si jo želite k sebi. — ali pa vam povrne denar. — V vseh pravnih in notarskih poslih pa v zadevah, ki so v zvezi s potovanjem vaših ljudi iz starega kraja, se obrnite nanj, pa boste v vseh zadovoljni, zakaj, on je za vas, a vi bodite zanj.

NESREČNA PROHIBICIJA. "Če ne bi prišla prohibicija, J. & W. zemljišča v North Carolini bi postala lahko slovita radi vinorajstva in zganjarsstva." Tako se je izrazil državni sodjerejski komisar, ko si je prišel ogledati naša zemljišča in jih dal preiskati po svojih državnih kemistih in strokovnjakih, ki so izjavili, da je kakovost gorenje in spodnje prsti na naših zemljiščih taka, na kateri izvršno uspevajo vse vrste vinske trte, posebno takozvana "super-nong" trta, katere grozdje da izvrstno vino, poleg tega pa se ostane debela luščina, iz katere bi se dalo skuhati najboljšje žganje. Ampak prohibicija je tu in farmarji bodo pridolivali koruze, tobak, bombaž, navadnih in sladki krompir, raznevrste fišola, graha, pese, korenja, itd. za svojo potrebo pa bodo imeli tudi trto in ravnaj sadje.

Kdor želi več zvedeti o naših zemljiščih in kraju naj piše na: A. H. SUBSIC & COMPANY, Room 75, Metropolitan Block, Chicago, Ill.

Slovenska Narodna Podporna Jednota.

Ustanovljena 9. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor.
UPRAVNI ODSEK.
Predsednik Vincenc Cankar, podpredsednik Anton Hraat, Box 140, Canonsburg, Pa. gl. tajnik Math Turk, tajnik bolniškega oddelka Paul Berger, sodnik gl. blagajnik Frank S. Tavekar, upravitelj glavnice Filip Golina.

POROTNI ODSEK.
John Underwood, predsednik, 408 Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelenski, Box 278, Barberton, Ohio, Jas. Radick, Box 432, Smithton, Pa., Frank Somrak, 2800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio, John Erasmus, 1048 First St., La Salle, Ill.

BOLNIŠKI ODSEK.
OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 S. Lawndale Av., Chicago, Ill. VZHODNO OKROŽJE: Rudolf Pletersich, Box 436, Bridgeville, Pa. ANTON RADICK, Box 73, Wick Haven, Pa. ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sulzer, Box 104, Green, Kans., za Jugoslavijo. Leo Kubar, Box 246, Gilbert, Minn., za severozapad.

Nadzorni odbor.
Matt Petrovič, predsednik, 18617 Waterloo Rd., Collingwood, Ohio, Jakob Ambrožič, 418 Pierce St., Eveleth, Minn.

Tiskovni odbor.
Vincenc Cankar, John Underwood in Matt Petrovič.

Zdržitveni odbor.
PREDSEDNIK: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. Jaka Trčič, Box 181, Lawrence, Pa. Jaka Oves, 242 Engelwood, Detroit, Mich. Jos. Štuh, 1191 E. 85. St., Cleveland, Ohio. Mary Udevit, 1844 So. Racine Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 8202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETE": Jaka Zvertnik.

POZOR! — Korespondenca s gl. oddelki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole: VSA PIŠMA, ki so naslojena na psole gl. predsednika se naslovi: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVI: Bolniška tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki so tišajo gl. izvrševalnega odbora in jednote vse se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslovi: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Vse pritožbe glede posiljavanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je spetaj. Vsi pritožbi na gl. porotni odsek se naj pošiljajo na naslovi: John Underwood, 408 Hay Street, Springfield, Ill. Vse pritožbe proti uredništvu glavnice se naj pošiljajo na naslovi: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Vsi dopisi in drugi spisi, pisanja, oglasi, naročila in sploh vse, kar je v zvezi s glavnico jednote, naj se pošilja na naslovi: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

AKO ŽELITE DOBITI SVOJCE, sorodnike in prijatelje iz domovine v Ameriko po niski ceni! POSLATI DENAR HITRO in po najnižji ceni! POTOVATI V STARI KRAJ po najkrajši črti, tedaj se obrnite na

EMIL KISS BANKIR
133 Second Ave. New York, N. Y.

Prodajam parobrodne listke in domovine v vse kraje v Ameriko. Iščemoj vse notarske posle in potrebne spise za dobavo svojcev. Potnikom v stari kraj preskrbim potne liste in računam in konsularne pristojbine.

DENAR V JUGOSLAVIJO
pošljamo hitro, točno in po niski ceni. Lastnoročno podpisana potrdila od prejemnikov prejmemo v najkrajšem času. Prodajamo

PAROBRODNE LISTKE
za vse črte za v in iz Evrope po originalni ceni. Preskrbimo našim potnikom

POTNE LISTE,
kakor tudi vse druge potrebne potne priprave, ter izvršujemo vse

NOTARSKÉ POSLE
vseh vrst, točno in po niski ceni. Vrajujemo isprave, ki so potrebne za dobavo svojcev iz domovine v Ameriko. Prejmemo denar na

HRANILNE ULOGE
ter plačamo po 4% obresti. Odprite vaše vlogo pri nas že danes. Izplačamo vam jo tako veliko vlogo na željo vasega viagatelja takoj.

NEMETH STATE BANK 18 EAST 22nd STREET NEW YORK, N. Y.

ZA BOŽIČ LAHKO POSLJE VSAK ZABOJ SVOJCEM V STARI KRAJ.

Sprejmemo zaboje do 1.000 funtov teške, toda zaboji morajo biti močni, da se ne razbijajo. Mi bomo odposlali vse zaboje sred novembra, tako da jih dobe zagotovo za božič. Računamo za prevoz le 15 centov za funt. Kdor bo poslal naj pošlje tako, da jih dobemo do 10. novembra.

EUROPEAN TRADING & EXPORT CO.,
STRUKEL & HORAK,
88 — 9th Avenue — NEW YORK, N. Y.

CUNARD LINE
v Hamburg in Gdansko mimo Anglije.

Aquitania . . . . . Novembra 23
Cena za tretji razred:
V Hamburg \$125.00
V Gdansko \$135.00
in vojnega davka \$5.00 več.

Oglasite se pri bližnjem Cunard agentu.

Vsi k predstavi **DESETI BRAT** Slov. Dramatično Društvo V NEDELJO 31. OKTOBRA

v veliki dvorani C. S. P. S., 1126-30 W. 18th St. Vstopnice: za odrasle 75c, za otroke od 6.-14. leta 15c

Po predstavi ples in prosta zabava. Pri predstavi in plesu svira Peter Ahazičev orkester. Pričetek ob drugi uri popoldne.

POTOP.

Zgodovinski roman

Spisal H. Siemkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Nadaljevanje.)

Vsi so bili do te mere zatelebani v Babiniča, da se niso mnogo brigali za poraz, ki ga je prizadjal Gosevskemu Steinbock pod Filipovim, kajti Babinič je bil bliže, radi česar so se tudi bolj zanimali zanj.

Anica Brzobogata in Alenka Bilevič sta dan za dnevom prošli mečnika, naj bi se pridružil temu slovečemu bojovniku. Častniki in plemstvo, vzpodbujeno deloma z željo, da bi videli slavnega bojovnika, so bili tudi teag mnenja.

Toda združenja z Babiničem ni bilo, tako lahko Babinič je bil na drugi strani ter je časih popolnoma izginil s pozornosti, tako da ni bilo po cele tedne ničesar slišati o njem; vsi švedski oddelki in posadke iz mest in trgov, bežeče pred njim, so zamašile pota. Konečno se je prikazal za Rosenami dovolj močan oddelek Sakoviča, o katerem je dospela novica, da ugonoblja vse na poti, da muči jetnike strahovito ter jih povprašuje po pristaških Bilevičih.

Mečnik torej ni mogel odriniti k Babiniču, marveč se je celo bal, če mu mar v okolici Lavde ne postane v kratkem pretesno.

Ni znal torej, kaj mu je početi. Zaupal je Juriju Bileviču, da se namerava umakniti v gozde Rogovške puščave proti vshodu. Jurij je izbleknil to novico Anici. Anica je na to takoj stekla k mečniku, ohspala ga z očitanim bojazljivostjo, zadrževala ob njega, naj ostane tukaj, ali pa naj odide k Babiniču. Predno se pa to zgodi, naj mu pošlje pismo s pojasnilom, v kaki nevarnosti je mečnik s svojim oddelkom, podprto s prošnjo, naj bi se Babinič potrudil priti v ta kraj. Mečnik ji je po daljšem prepiru pritrldil ter ji naročil, naj pošle človeka, ki bi hotel odnesti pismo.

Razveseljena Anica je še isti dan poiskala ter je tudi za res našla dva poslanca, in sicer ne iz kmetov. Eden je bil znani Jurij Bilevič, drugi pa Braun. Oba bi imela zvesti s seboj pismi enake vsebine, da bi ga, ako ne prvi, pa vsaj drugi mogel izročiti Babiniču. To pismo ni prizadajalo Anici malo skrbi, toda konečno je napisala sledeče:

"Nahajajoča se v obupnem položaju, pišem vam te vrstice ako se me še spominjate, prosim vas, pridite semkaj in rešite me. Sodeč po vaši skrbi, katero ste mi skazovali, ko ste me spremljali iz Zamostja, se lahko nađejam, da me ne pustite v tej nezgodi. Sedaj se nahajam v oddelku Bileviča, mečnika rosenkega, kateri mi je dal zavetje poleg svoje sorodnice Alenke Bilevič, bežeče z menoj vred iz Tavrogov. Od vseh strani smo obkoljeni od sovražnikov. Na jedni strani imamo švede, na drugi pa Sakoviča, pred čegar grečno poželjivostjo sem morala zbežati in iskati tu v taboru zavetja. Vem, da me vi niste ljubili, dasi vidi bog, da vam nisem storila nič žalega, marveč se v vam želela vedno iz vsega sreča vse dobro. Toda čeprav me ne ljubite, pridite ter rešite nesrečno siroto iz rok hudega sovražnika. Bog vas nagradi za to stotero, pa tudi jaz hočem moliti za vas, katerega imenujem danes svojega dobrega varuha, takrat pa vas bom imenovala svojega rešitelja do smrti..."

Ko sta poslanca nameravala zapustiti tobar, ju je hotela Anica, ki je vedela, kakim nevarnostim se izpostavljata, pridržati. Radi tega je jela s solznimi očmi prositi mečnika, naj bi njima ne pustil oditi ter dal raje pisni kmetom, katerim je bilo lažje dospeti k Babiniču.

Toda Braun in Jurij Bilevič sta ostala stanovalna v svoji nakani ter nista poslušala nikakih ugovorov. Oba sta hotela skazati gospodičnima svoje usluge; niti eden, niti drugi ni slutil, kaj ga čaka.

Teden dni poznej je prišel Braun v roke Sakoviča, kateri je zapovedal, naj se dne iz kože, ravnega Jurija Bileviča pa so ustrelili švedje bežečega za Ponevežem.

Na ta način sta obe pismi, mesto h Kmiticu, dospeli v sovražnikove roke.

XIII.

Sakovič je stopil, ko je ulovil in kaznoval Brauna, takoj v dogovor s polkovnikom Hamiltonom, Angležem po rodu, nahajajočim se v švedski službi ter načelujučim posadki v Ponevežu, radi skupnega napada na oddelek mečnika Bileviča.

Babinič se je bil uprav nekam skrtil v gozde ter že skoro dva tedna ni bilo ničesar slišati o njem. Vrhu tega se tudi Sakovič ni več mnogo zanimal zanj, imel je sicer, navzile svojemu pogumu, nekaj nepremagljiv strah pred Babiničem, toda sedaj je bil pripravljen celo sam poginiti sam, da se zamore prej maščevati. Od onega časa, ko je zbežala Anica od njega, se ga je polastila besnota, ki ga ni zapustila niti za trenotek. Prekrižani računi in v živo prizadeto samoljublje ga je spravilo v tako jezo, da mu ni dala mučilna strast niti za trenutek miru. Iz početka je hotel oženiti z Anico samo radi nje zapisanih posestev, ki so ji pripadle za Podbipetom; toda poznej se je slepo in strastno zaljubil vanjo, kakor je soloh, zmožen ljubiti človek. In prišlo je do tega, da je on, ki se ni razum Bogoslava nikogar bal na svetu; on, pred čegar pogledom so kar bledele ljudje, zrl kakor pes v oči te dekle, podvrget se mu popolnoma, prenašal njeno trmo, izvrševal vse, kar mu si prizadeval, da pogodi celo njene misli.

Ona je rabila in celo zlorabila svoj vpliv ter ga zomnila s obljubami in pogledi, izkoriščala ga kakor sužnja, naposed pa ga je izdala.

Sakovič je spadal med one, ki smatrajo za dobro in čednostno samo to, kar je za njih dobro; slabo in prestopno pa to, kar nim prinaša škodo. Torej je učinila po njegovem mnenju Anica velik

zločinstvo, in nobena kazen ni bila za njo dovolj velika. Ako bi bilo to doletelo koga drugega, bil bi se starosta smejal in burke bril iz tega; ker pa je zadelo njega samega, zato je tulil kakor ranjena zverina ter mislil samo na osveto. Hotel je na vsak način dobiti v roke zločinko, bodisi živo ali mrtvo. Raje pa bi bil imel živo, da bi si potolažil na njej naprej svojo strast. In naj si bi deval ob času napada tudi poginila, nič za to, samo da bi le komu drugemu ne prišla v roke.

Ker je hotel na vsak način doseči svoj namen, je postal k mečniku podkupljenega človeka s pismom, pisanim navidezno od Babiniča, v čegar imenu mu je najavljal, da se bo nahajal čez teden v Volmontovcih.

Mečnik je tej napovedi lahko verjel in zaupal v nepremagljivo moč Babiničevu, se ni zgolj sam nastanil v Volmontovcih, marveč razglasil to novico in spravil na noge vse lavdanske prebivalstvo. Že se je bližala zima in začenjal se je jesenski mrz. Ostali lavdanski prebivalci so slišali to radostno novico, in jeli prihajati iz gozdov in se zbirati pri Volmontovcih.

Med tem pa se je od strani Poneveža napotil v Volmontovce švedski oddelek Hamiltona, od kejdanske strani pa se jim je bližal liki volk Sakovič.

Toda gorje, ta poslednji si ni niti domislil, da je za njim takisto po volje šel še nekdo tretji, dasi ni dobl nikakega poziva, ki pa se je prikazal navadno ondi, kjer so ga najmanj pričakovali.

Kmitič niti ni vedel, da se nahaja gospodična Alenka v Bilevičevem krdelu. V Tavrogah, katere je razrušil do tal, se mu je posrečilo izvedeti, da je ona zbežala skupno z Brzobogato, toda domisljal si je, da sta se skrili v Beloveški puščavi, kamor se je skrila tudi gospa Skretuska in dokaj drugih plemitaških žen in hčerk. Vedel je tudi, da je bil stari mečnik že davno namenjen odpeljati tja svojo sorodnico.

Kmitica je zelo razžalostilo to, da je ni našel v Tavrogah; toda z druge strani se je tolažil z mislijo, da je ušla iz rok Sakoviča in da najde do konca vojne varno in mirno zavetje.

Ker pa ni mogel oditi takoj v puščavo za njo, je sklenil, da preganja in ugonoblja sovražnika, dokler ga ne ugonobi popolnoma na žmutskem. In sreča ga je neprestano spremljala. Že poldrugi mesec je zmagoval; njegovo krdelo se je za toliko pomnožilo, da je štela tropa Tatarjev komaj četrtino vse njegove vojske. Naposed je preganl sovražnika iz vsega zapadnega dela žmudske, toda ko je slišal o Sakoviču ter ker je želel poravnati z njim stare račune, se je napotil v davno mu znani kraj ter mu sledil za petami.

Na ta način sta se oba približala Volmontovciam.

Mečnik se je nahajal ondi že dalje nego teden dni, ter ni niti slutil, kake tuje goste zagleda v Fratkem.

Nekoga krasnega večera so mladi Butrimi, prispeli za Volmontovciami konje, najavili, da je dospela nekaka vojska iz gozdov in da se bliža od južne strani. Mečnik je bil preveč star in izkušn vojak, da bi po zaslišanju te novice ne bil postal previden. Svoje pešce, deloma že oborožene s puškami, je nastanil po novo postavljenih hišah, jeden del od njih pa je nastanil pri vratih, sam pa je s konjico stal nekoliko za plotom, na prostornem pašniku, ki se je dotikal od jedne strani reke. Mečnik je vravnal to tako radi tega, da bi si pridobil Babiničevu pohvalo, kateri je zni očitvidno oceniti dobre razpredelbe. Vrhu tega pa je njegovo stališče bilo zares krepko.

Naselbina se je od onega časa, kar jo je požgal Kmitič za smrt svojih tovarišev, znovič stavila, dasi jako počasi, ker je švedska vojna delo ovirali; v glavni ulici je bila naložena cela množica brun in desk. Cela gora pa jih je ležala pri vratih in pešci, dasi ne posebno izurjeni, so se mogli dolgo braniti za njimi.

V vsakem slučaju so pešci zamogli braniti prvi napad na konje. Mečnik se je tako daleč hotel skazati s svojim znanjem bojne službe, da je poslal celo jedno krdelec na poizvedovanje.

Kakšno pa je bilo njegovo zašudenje, ko je izdaljave sem od gozda začul odmev strela; na to pa se je pojavil njegov oddelek, bežeč na svo sapo, in za njim cel oblak sovražnikov.

Mečnik je takoj priskakal k pešcem, da jim odda nova povelja. Med tem pa so od strani gozda jela valiti čimdalje gostejše trope sovražnikov, ki so drvide kakor kobilice proti Volmontovciam.

Do gozda ni bilo več daleč, konjeniki so takoj pogrnali konje v skok, in hoteli z jednim mahom prodrati skozi vrata; toda nepričakovan strel pešcev jih je ustavil na mestu. Prve vrste so se dovolj neredno umaknile in samo kakih petdeset jezdecev je priskakalo tesno k naselbini.

Mečnik se je med tem že pomiril in odjezdil h konjici ter zapovedal vsem, ki so imeli samokrese ali puške, naj gredo pešcem na pomoč.

Sovražnik je jel, ko je bil v prvo odbit, tudi streljati, toda dovolj nepravilno. Radi tega se je pričela strelba na obeh straneh ter se ponavljala sedaj počasnije, pa zopet urneje. Krogije so živigale doletavale celo do konjice ter se zapile v hiše, v plot in v kupe brun; dim se je razprostiral nad Volmontovciami ter zakril naselbino.

Anici se je torej izpolnila njena želja; pred seboj je imela hitko.

Obe gospodični sta zasedli takoj iz početka po mečnikovem naročilu konje, da bi bili v slučaju, ako bi bile moči sovražnikove prevelike, pripravljene na beg z vojniki. Nastanili pa so ju v poslednjih vrstah konjice.

Toda Anici je, navzile temu, da je imela sabljico pri boku in klobuček s peresi na glavi, takoj zbežal pogum v pete. Ona, ki je v sobi tako dobro znala imeti na niti častnike, ni imela sedaj, ko je morala pogledati sinovom Marsa naravnost v lice, niti betvice eneržije v svoji duši.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

General Judenič v Jugoslaviji! Znani ruski kontrarevolucionar, general Judenič, ki so ga potolikli boljševiki pri Petrogradu, bo pripotoval te dni v Osijek s svojo 20.000 mož broječo vojsko. Potuje na Krim, da se pridruži Vranglovi armadi. Tako poročajo osiješki listi.

Krvoprelitje v Sadojevcih na Hrvatskem. Dne 25. sept. se je dogodilo v tem kraju, da so orožniki vodili skozi vas več njetih vojakov-dezertarjev. Kmetje so jih pa na vsak način hoteli osvoboditi, na kar so orožniki streljali, ustrelili so tri osebe, eno pa težko ranili.

Očetje kapucini že vedo. V Mariboru živi pobožna 55 let stara devica P., menda kuharica. Je pač tako, kogar Bog ljubi, tega tepe in tako je tudi Čopustil, da je deviči P., počela rasti goba v trebuhu. Ker molitev ni pomagala, je šla k doktorju, ki je pa nasvetoval takojšnjo operacijo. To pa P., ki je napravila obljubo vednega devištvu ni bilo vseeno, kakor tudi, svoje telo brezmadež no razkriti zdravnikovim očem. V tej sili se je zatekla k oo. kapucinom. Potožila je svojo bole, ne toliko ono v trebuhu kot ono v srcu, ki je bilo užaljeno v deviški čistosti. Vprašala je pač, kaj je bolje: z operacijo odstraniti gobo ali ohraniti neomadeževano telo. In našel se je o. kapucin navdahnjen od zgoraj, pomislil je ter rekel nekako tako-le: Človek živi samo od gob v naravi, ampak tudi od njih v trebuhu in umrje od naravnih gob, ki jih uživa, kakor tudi od njih v trebuhu. Raje umrsti, kot nedolžnost izgubiti. S tem je bilo odločeno, da pripade po smrti kaka strigana hranilna knjžičica beračkomu redu (po "Straži") kapucinov. Kuharična duša pa nebeškemu veselju. Uganemo pa lahko, da se bodo oo. kapucini najbolj veselili zmage nad skušnjavcem nedolžnosti, poželjivim satanom. Pogledal sem na koledar in videl sem, da pišemo september 1920 po letu Gospodovem.

Kako mečnikove stranke gospodarijo v Jugoslaviji, o tem se je izjavil neki k. S. Aleksander na zboru trgovcev in podjetnikov v Zagrebu tako-le: "Vse naše gospodarsko življenje razjeda bolezen, ker nimamo nobene prave gospodarske statistike. Ne poznamo, niti svoje produkcije, niti izvoza in uvoza. Zdi se pa, da imajo merodajna mesta o tem še najmanj pojma in niti približno ne poznajo količino domačega konsumasicer bi ne bilo mogoče, da je finančni minister tako napačno kalkural pri odmerjanju davkov." — S temi besedami je kapitalist sam ostro obsodil kapitalistično anarhijo v gospodarstvu in jo za jugoslovanske razmere še posebej dobro označil!

Plemenake razlike! Klerikalna "Nár. Politika" poroča, da je okrajni glavar Begič v Pojnci v Bosni ob priliki poseta regenta Aleksandra vzel mnogo Hrvatov kot talce. Tako se dela za državno edinstvo! Ironija! Kaj takega nismo slišali niti v Avstriji!

Obdarovani finančni minister. Neki zagrebški trgovec ima v skladišču 2000 vžigalnikov, za katere je plačal 10.000 K. Po novem trošarinskem zakonu bi moral plačati 30.000 K. trošarine. Zato je sedaj stavlil vse vžigalnice finančnemu ministru na razpolago, ker raje izgubi 10.000 K, kakor da bi moral plačati še 30.000 K trošarine.

Pri zadnjih kmetiškich nemirih na Hrvatskem (radi žigosanja in revkvizicije živine) so ubili vsega skupaj 24 oseb in sicer: 14 kmetov; 3 uradnike, 1 častnika, 2 orožnika, 2 vojaka in 2 financarje. Ranjenih je približno 100 ljudi.

HOTELSKI USLUŽBENCI NA STAVKI.

St. Louis, Mo. —Kuharji in natakarji so zastavkali ker so restavraterji in hotelirji odklonili njih zahtevo za povišanje meze. Za natakarje zahtevajo 33½ centov na uro, za natakarice pa petnajst dolarjev na teden. Za kuharje se pa zahteva povišanje od \$3.50 do \$5 na teden.

Podjetniki prihajajo s staro frazo v javnost, češ, da bodo delavce tako plačevali, kot zaslužijo, kajti domišljajo si, da ima le podjetnik pravico ceniti, koliko je vredna delovna moč njegovih nastavljenecv, nastavljenici imajo pa k njegovim besedam samo kimatli.

LJUBOSUMNOST MU JE PORINILA SAMOKRES V ROKE.

Newport, Ky. — J. B. Murray je ustrelil bogatega peka Howard Phillipsa vprav pred njegovo pekarijo. Po izvršenem umoru je odšel na policijsko postajo in izpovedal, da je ubil človeka, ki kalil njegovo zakonsko srečo. Policija je hotela od njega izvedeti podrobnosti, toda Murray je molčal.

Rojakci-delavci! Ako hočete izboljšati vaš položaj, udeležite se polnoštevilno prihodnjih volitev in oddajte svoj glas kandidatom socialistične stranke!

VABILO NA VESELICO.

Jugoslovanski socialistični klub št. 69 v Herminie, Pa.

priređi

dne 30. oktobra t. l.

VINSKO TRGATEV Z VESELICO.

Trgatev se vrši v dvorani društva Prostomislicei S. N. P. J.

Začetek točno ob 7. večer.—Godba na pihala iz Herminie št. 2.

Pri trgatvi, ki se odpre z običajnim svečanostnim vspreedom, nastopijo viničarke in viničarji v narodni noši. Ta svečana otvoritev se vrši pod trto točno ob pol osmih zvečer, nakar se odpre trgatev. Nadaljni red trgatve bo razvođen iz zakonika, ki se prečita na trgatvi.

Rojaki iz Herminie in okolice so uljudno vabljeni, da se udeležijo te trgatve v najobilnejšem Mevilu, kajti kaj takega še ni bilo v naši naselbini. Preskrbljeno bo tudi za ostalo zabavo in kar spada poleg.

Veselični odbor socialist. kluba št. 69, J. S. Z.

BOLGARSKI KRVNIČAJ

Je zmes iz korenin, drvevne skorje, listja, semen, jagod in cvetlic in kuhan po stari šegi da ono bogato snov, ki jo potrebuje človeško telo za osveženje in čiščenje krvi, osladi želodec, uredi jetra, prežene pline iz obisti in sploh naredi vas za 10 do 30 let mlajše.

Bolgarski krvni čaj uživan gorak prežene prehlad preko noči in vas obvaruje pred influenco ter pljučnico. Skoro ni boljšega zdravila od Bolgarskega krvnega čaja. Vprašajte še danes vašega lekararja pa Bolgarskem Krvnem Čaju in pričnite ga uživati. Ako ga on nima v zalogi naj si ga naroči. Mi ga pošiljamo točno in jamčemo po pošti. Pošljite nam \$1.25 za en velik zavitek, \$3.15 za tri zavitke, ali \$5.25 za šest zavitkov. Naslov: H. H. VON SCHLICK, President, Marvel Products Company, 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

"ANCHOR LINE"

S. S. Calabria

odpluje dne 23 oktobra

V DUBROVNIK IN TRST

Cena tretjem razredu je.....\$125.00 in \$5.00 vojnega davka.

Oglasite se pri bližnjem Cunard Agentu.

Pismo lahko vsakdo piše. Toda potrdilo pošte v starem kraju o pravilnem dostavljenju denarja se ne more ponarediti. Tukaj imate pravi vzorec.

Forma za potrdilo poštnega urada. Vključuje polja za ime, težo, vrednost, datum in podpis. Na dnu je logo 'JUGOSLAVIJA' in ime 'HENRY C. ZARO' s naslovom '39 Cooper Sq., New York, N.Y.'.